

פתח לתקווה

בין רשימת הישגיה של שביטת הסטודנטים ניתן למנות את תרומתה להפלת ראש הממשלה הקודם מכיסאו. קשה להאמין כי ראש הממשלה הנבחר לא הסיק את המסקנות

המאבק ושביטת הסטודנטים לא היו על 5,000 שקל או 10,000 שקל, אלא מאבק על פניה של החברה ועל סדרי העדיפויות שלה, כמו גם על יכולתה לספק לאזרחיה את התשתית שבאמצעותה יוכלו לבנות את עצמם ובאופן כזה לתרום לחברה.

נכון שגם אחרי השביתה ממשיך הסטודנט הישראלי לרוץ בין עבודה ללימודים, אין לו פנאי לחשוב וודאי שאין לו זמן לחיים סטודנטיאליים כמו של רעיו בעולם. הוא מקבל שירותי הוראה בלתי מספקים, שירותי הספרייה שמוענקים לו הם מתחת לכל ביקורת וכמוהם גם שירותי המחשב. מספר המלגות העומדות לרשות הסטודנט הישראלי מגוון, המחירים בקפיטריה גבוהים מדי, וההנחות בדיונון נמוכות מדי. גביית דמי כניסה לבריכת השחייה בקמפוס היא שערורייה, מספר המקומות במעונות מצומצם ותנאי המגורים בהם מזכירים קסרקטין צבאי.

האם לאור כל אלה אפשר לומר שמאבק הסטודנטים נכשל? אין ספק שמטרותיה המיידיות של השביתה לא הושגו. לשם כך נדרש שינוי מהותי בסדרי העדיפויות של החברה הישראלית וחשיבה מחדש על מערך ההשכלה. ועם זאת,

צילום: יואב רוקאס

עוד הישג חשוב נוסף: היא תרמה תרומה גדולה להפלתו של ראש ממשלה, שרימה את הסטודנטים שוב ושוב ובכך הוכיח שמצבם של מאות אלפי צעירים בישראל אינו מעניין אותו כלל.

הסטודנט הישראלי חוזר ללימודים הרבה יותר צמא דעת. הוא מצא שהסגל האקדמי והסגל המנהלי מודעים הרבה יותר לצרכיו. אוניברסיטת תל-אביב ערכה בפעם הראשונה מטעמה סקר של רמת הוראה, ומספר המלגות לסטודנטים עולה בהתמדה, אם כי, הוא עדיין רחוק מלספק את הצרכים.

הסטודנט הישראלי הוא בדרך כלל טוב מאוד או רע מאוד. כשהוא טוב - הוא נפלא. כשהוא רע - הוא נורא. אין מקום לאשליה שאם ממשלת ברק תפתור את בעיית מחיר הלימודים, לא יהיו לנו סטודנטים רעים, אבל אני בטוחה שיהיו לנו הרבה יותר סטודנטים טובים. יש להניח שאהוד ברק, שדאג להעלות בכל מערכת הבחירות שוב ושוב את שאלת הסטודנטים לא יוריד אותה עכשיו מסדר היום, ולו רק מפני שהיטיב להבין את כוחו של ציבור הסטודנטים. גם ברק מיטיב להבין שבטווח הארוך ההשקעה בסטודנטים היא ההשקעה הכדאית ביותר למדינה. מי שיוכל להבטיח את שגשוגה של המדינה במאה ה-21 הם הסטודנטים של היום.

מכיוון שעתיד המדינה חשוב לברק ומכוון שברק רוצה להצליח, יש מקום להניח שהוא ילמד את לקחי השביתה והמאבק וידאג להציע לכל אזרח ישראלי בעל תעודת בגרות אפשרות להגיע לתואר ראשון בכבוד תוך שמירה על הסטנדרטים האקדמיים הגבוהים ביותר.

הכותבת היא מרצה ביחידה למחקר התרבות באוניברסיטת תל אביב

כבר היום ברור שניתן לזקוף לזכותו של המאבק הסטודנטים כמה הישגים מידיים. הוא הצליח לרתום ציבור גדול למאבק בעד הכלל, שאינו סקטוריאלי. הוא הוכיח שיש ציבור גדול שמוכן לצאת למאבק על זכויותיו, ולשלם על כך מחיר. הוא הוכיח שהסטודנטים, בניגוד לרוב הפוליטיקאים, אינם מוכנים לקנות בכל מחיר את הישראליות הלאומי - מנהיגי הסטודנטים לא היו מוכנים לחתום על הסכם רע ולהעמיד פנים שהוא טוב, ובכך היו טובים בהרבה ממנהיגות המדינה מולה עמדו. ואולי החשוב מכל, מאבק הסטודנטים נתן בפעם הראשונה פתח לתקווה לעשרות אלפי משפחות שעבורן ילדיהם הסיכוי לזכות לחינוך גבוה הוא גם הסיכוי לשינוע חברתי. מהמקום שבו אנו עומדים כעת ניתן כבר לזקוף לשביתה